

DILETTANTER STYRER DET SYGE VÆSEN

Af Asger Aamund, den 23. november 2018

Den internationalt anerkendte migræneforsker professor, dr. med Jes Olesen har skrevet en præcis og dækkende analyse af det nødlidende danske sundhedsvæsen. Bogen, der netop er udkommet med titlen "Det Syge Væsen," er ikke bare en påvisning af den fejlslagne ledelsesstruktur, der dagligt forpester tilværelsen for hospitalslægerne, men byder også på en række konstruktive løsninger, der vil kunne forbedre de operative processer og arbejdsgange på de danske sygehuse. Professor Olesen, der har tilbragt næsten hele sin karriere i ledende stillinger på danske universitetshospitaler, udtrykker sin anerkendelse af det fremragende arbejde, der udføres af vore dygtige læger og kompetente sygeplejersker. Disse præstationer udføres imidlertid ikke i en ledelsesstruktur, der er udviklet med det formål at optimere lægernes arbejdsforhold, men det modsatte. Politikerne forsømmer aldrig en anledning til at kritisere erhvervsledere, der blander sig i politik. Man kunne jo så håbe på, at politikerne ville erkende, at de som faggruppe ikke besidder erfaring og kompetencer inden for organisation og ledelse, således at styringen af vore sygehuse blev lagt i hænderne på professionelle kræfter. Imidlertid har de muntre dilettanter på Christiansborg og i regionerne i mange år haft travlt med at udtænke en organisationsudvikling af det danske sundhedsvæsen, der nu – ikke lægefagligt – men ledelsesmæssigt er på katastrofekurs.

Moderne ledelse går ud på at skabe resultater gennem andre menneskers indsats. Den gode leder ved, at han kun får succes, hvis hans medarbejdere har succes. Effektiv ledelse bygger på det princip, at hvis mere end én har ansvaret, er der ingen der har ansvaret. Her hopper kæden af for den politiske ledelsesudvikling. Hvor vi i erhvervslivet PLACERER et ansvar, så bestræber den politiske ledelse sig på at FORDELE ansvaret. Professor Olesen påpeger præcist, at politikerne har udviklet en ledelsesstruktur i sundhedsvæsenet, der systematisk og bevidst har nedbrudt lægernes ret og autoritet til at lede og fordele arbejdet, således at hospitalslægerne i dag stadig sidder med det fulde ansvar for diagnose og behandling, men uden magt og beføjelser, der er lagt alle andre steder end hos lægerne. På alle veldrevne hospitaler rundt om i verden er sygeplejen naturligvis lagt som en stabsfunktion under de ledende læger, idet den vigtige pleje af patienterne indgår som en naturlig forlængelse af diagnose og behandling. Men ikke i det ligestillingsfikserede Danmark, der nu har indført et sygt princip om sideordnet ledelse mellem læger og sygeplejersker, som nu hver for sig tilrettelægger deres arbejde. Hvis generalerne Eisenhower og Montgomery havde haft indbyrdes sideordnet ledelse, havde tyskerne vundet anden verdenskrig.

Professor Olesen demonstrerer i kolde tal, at rundbarberingen af lægernes ledelsesautoritet har nedbrudt stuegangen, der er en af hovednerverne i hospitalsarbejdet. Tidligere kunne overlægen tilse 20 patienter på en stuegang. Han var ledsaget af en erfaren afdelingssygeplejerske og flere yngre læger, som var i klinisk mesterlære. Lægen indtalte sine observationer på en diktafon, således at journalerne senere kunne opdateres af lægesekretæren. I dag kan overlægen kun tilse ganske få patienter på et helt stuegangsforløb. Den stressede sygeplejerske kan måske ikke afse tid til stuegang, lægesekretæren er fyret, og overlægen må efter hver patient sætte sig til sin computer og skrive journal og udfylde mangfoldige skemaer og formularer, der i en lind strøm flyder ned fra bureaukraterne i administration og regioner. Den vigtige mesterlære er brudt sammen, fordi de yngre læger nu styres af en computerskærm og ikke af den erfarne overlæge. De ledende lægers afmagt er total, fordi de ikke mere kan rekvirere selv beskeden nyanskaffelser uden at sikre sig en godkendende underskrift fra et eller flere bevogtende djøf-monstre, der mandsopdækker lægerne. Professor Olesen påviser en stadig tiltagende bureaukratisering af de ledende lægers arbejde, der besværliggør tjenesterejser, nyansættelser, forskningsbevillinger.

Professor Olesen citerer undersøgelser, der viser, at veldrevne universitetshospitaler i Holland, Tyskland og USA er ledet af erfarne læger, der har terapi, sygepleje, administration og forskning under sig og ikke som i Danmark, over sig. Det er Olesens håb og ønske, at vi kommer til samme erkendelse herhjemme. Der bliver professoren nok skuffet. Hospitalsledelse er alt for vigtig til, at politikerne tør overlade opgaven til de professionelle.